

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ТРЕНДІВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація. Розглянуто вплив глобальних трендів цифрової економіки та трансформаційних процесів на формування професійної мобільності майбутніх менеджерів. Зважаючи на швидке старіння навичок, впровадження штучного інтелекту, перехід до гібридних та віддалених моделей роботи та гео економічну фрагментацію, професійна мобільність стає ключовою компетентністю для кар'єрної стійкості та ефективного управління. Проаналізовано основні глобальні тренди 2025–2026 років (ШІ-трансформація, зелений перехід, зміни транскордонної мобільності, знецінення навичок) та їхній вплив на вимоги до компетентностей менеджерів. Окреслено напрями вдосконалення освітнього процесу: інтеграція проектно-орієнтованого навчання, бізнес-симуляцій, віртуальної мобільності, персоналізованих траєкторій та міжнародних проєктів для системного розвитку адаптивності та цифрової грамотності. Визначено значення формування професійної мобільності як чинника підвищення конкурентоспроможності випускників на глобальному ринку праці, посилення адаптації до Industry 5.0 та внеску в стійкий розвиток організації і економіки в цілому.

Ключові слова: професійна мобільність, майбутні менеджери, глобальні тренди, цифрова економіка, штучний інтелект, адаптивність, проектно-орієнтоване навчання, віртуальна мобільність, вдосконалення освітнього процесу.

Abstract. The influence of global trends in the digital economy and transformational processes on the formation of professional mobility of future managers is considered. Given the rapid obsolescence of skills, the introduction of artificial intelligence, the transition to hybrid and remote working models, and geo-economic fragmentation, professional mobility is becoming a key competence for career stability and effective management. The main global trends for 2025–2026 (AI transformation, green transition, changes in cross-border mobility, skill devaluation) and their impact on the competency requirements for managers are analysed. Areas for improvement in the educational process are outlined: integration of project-based learning, business simulations, virtual mobility, personalised trajectories and international projects for the systematic development of adaptability and digital literacy. The importance of developing professional mobility as a factor in increasing the competitiveness of graduates in the global labour market, enhancing adaptation to Industry 5.0 and contributing to the sustainable development of organisations and the economy as a whole is identified.

Keywords: professional mobility, future managers, global trends, digital economy, artificial intelligence, adaptability, project-oriented learning, virtual mobility, improvement of the educational process.

Вступ

Сучасна цифрова економіка та глобальні трансформації радикально змінюють природу управлінської праці. За даними World Economic Forum Future of Jobs Report 2025, до 2030 року близько 39 % ключових навичок на ринку праці зазнають суттєвих змін, а технологічні фактори (AI, big data, автоматизація) стануть найшвидше зростаючими [1-2]. Водночас гео економічна фрагментація, демографічні зрушення та зелена трансформація створюють умови, за яких професійна мобільність – здатність фахівця швидко адаптуватися до нових ролей, ринків, технологій, культур та форматів роботи – перетворюється на одну з найкритичніших компетентностей майбутніх менеджерів. У контексті цих викликів традиційна підготовка менеджерів у закладах вищої освіти, орієнтована на статичні моделі управління та локальні контексти, виявляється недостатньою. Майбутні менеджери стикаються з таким професійним середовищем, де успіх залежить від гнучкості, цифрової адаптивності та вміння керувати глобальними, розподіленими командами.

Результати дослідження

Глобальні тренди 2025–2026 років, зафіксовані у ключових звітах (World Economic Forum Future of Jobs Report 2025, Mercer Global Talent Trends 2026, KPMG Global Mobility Benchmarking 2025), радикально трансформують професійну мобільність менеджерів. WEF прогнозує, що до 2030 року 39

% ключових навичок зазнають суттєвих змін, а чисте створення 78 млн нових робочих місць супроводжуватиметься витісненням 92 млн [3]. Найшвидше зростають ролі, пов'язані з ШІ, аналізом даних, кібербезпекою та зеленим переходом, тоді як рутинні управлінські функції (наприклад, базовий аналіз даних чи стандартне планування) автоматизуються. Це призводить до того, що знання та компетентності «старіють» вже за 4–5 років, що робить постійне навчання та адаптивність основою професійної мобільності.

У контексті глобальної мобільності це проявляється у:

- 1) переході від традиційних релокацій до гнучких форм;
- 2) зростанні внутрішньої мобільності як інструменту професійного зростання (87 % мобільність-професіоналів вважають її критичною для розвитку фахівця);
- 3) посиленні транскордонної та міжкультурної мобільності через нестачу фахівців;
- 4) впливі регуляторних змін та гео економічної фрагментації, що ускладнюють фізичну мобільність, але стимулюють цифрову.

Традиційна освіта менеджерів (статичні кейси, локальні контексти) не відповідає цим викликам. Згідно з публікаціями [4-12], ефективнішим є інтеграція активних методів:

- проектно-орієнтоване навчання (PBL) з реальними бізнес-кейсами на платформах типу Coursera for Business, edX, LinkedIn Learning;
- симуляції (business simulations у Capsim, Marketplace Simulations) для тренування рішень в AI-середовищі та гібридних командах;
- віртуальна мобільність (Erasmus+ Virtual Exchange, глобальні хакатони, cross-university проекти);
- дуальна освіта та стажування в міжнародних компаніях.

Отже, формування професійної мобільності вимагає переходу від знаннево-орієнтованої до компетентнісно-орієнтованої моделі з акцентом на цифрові інструменти, lifelong learning та глобальний контекст.

Висновки

Аналіз глобальних трендів підтверджує, що професійна мобільність стає критичною компетентністю майбутніх менеджерів у цифровій економіці. Швидке старіння навичок, ШІ-трансформація, гібридні моделі роботи та регуляторні бар'єри перетворюють мобільність з опціональною на обов'язкову для кар'єрної стійкості та організаційної ефективності. Менеджери майбутнього мусять володіти не лише технічними навичками, а й адаптивністю, стійкістю, міжкультурним лідерством та вмінням керувати змішаними командами. Традиційна університетська підготовка недостатня для цих викликів, оскільки фокусується на статичних знаннях. Інтеграція проектно-орієнтованого навчання, бізнес-симуляцій, віртуальної мобільності та міжнародних стажувань дозволяє системно розвивати багатогранну професійну мобільність. В Україні такий підхід посилює конкурентоспроможність випускників на глобальному ринку, сприяє євроінтеграції та адаптації до Industry 5.0. Реалізація цих заходів забезпечить підготовку не просто фахівців, а гнучких лідерів, здатних керувати трансформаціями, інноваціями та глобальними командами в умовах невизначеності. Це внесе вклад у стійкий розвиток економіки та суспільства в цифрову епоху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Dembitska S., Kuzmenko O., Savchenko I., Demianenko V., Safronova A. Digitization of the Educational and Scientific Space Based on STEAM Education. In: Auer, M.E., Cukierman, U.R., Vendrell Vidal, E., Tovar Caro, E. (eds) Towards a Hybrid, Flexible and Socially Engaged Higher Education. ICL 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, 2024. vol 901. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-53022-7_34
2. Miastkovska M., Dembitska S., Puhach V., Kobylanska I., Kobylanskyi O. Improving the efficiency of students' independent work during blended learning in technical universities. In: Auer, M.E., Cukierman, U.R., Vendrell Vidal, E., Tovar Caro, E. (eds) Towards a Hybrid, Flexible and Socially Engaged Higher Education. ICL 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, 2024. vol 899. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-51979-6_21
3. Дембіцька С. В., Кобилянський О. В., Пугач С. С., Шостацька М. О., Кобилянська І. М. Підготовка фахівців із професійної освіти в умовах сучасних трансформацій: теорія та практика: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2025. 354 с.
4. Дембіцька С. В., Сіверт І. І. Вплив штучного інтелекту на еволюцію людських компетенцій. Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади : збірник мат. Міжнародної науково-практичної конф.,

присвяч.70-річчю проф. В. П. Сергієнка (28 жовтня). Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С.101-102

5. Дембіцька С., Кобилянський О. Васаженко Н. Вплив інноваційних освітніх технологій на підготовку фахівців в умовах динамічного розвитку ринку праці. *Педагогіка безпеки*. 2024. Том 9, вип. 1.. С. 1–7.

6. Дембіцька С.В. Особливості освітніх інновацій в контексті розвитку цифрового суспільства. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матер. V Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 20 вер. 2023 р. / за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець. — Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2023. С.108-110.

7. Дембіцька С.В. Розвиток культури безпеки у здобувачів вищої освіти в умовах надзвичайних ситуацій. Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22 листопада 2023 року). Київ: ДУІТ, ХНУРЕ, МНТУ. 2023. С. 791-794

8. Дембіцька С.В. Формування компетентності фахівців з професійної освіти. *Педагогіка безпеки*. 2021. № 6(1-2). С.1–6. <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2021-6-1-001-006>

9. Дембіцька С.В., Кобилянський О.В. Вдосконалення вищої технічної освіти в умовах сталого розвитку суспільства. Варіативні моделі й технології трансформації професійного розвитку фахівців в умовах відкритої освіти: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 23 червня 2022 р. [ред. кол.: Пуховська Л.П., Просіна О.В. та ін.]. – К. : ДЗВО «Ун-т менеджменту освіти», 2022. С.199-203

10. Дембіцька С.В., Кобилянський О.В. Формування самоосвітньої компетентності майбутніх фахівців в контексті інноваційного розвитку вищої освіти. Українські студії в європейському контексті: зб. наук. пр. 2022. №5. С.172-176.

11. Дембіцька С.В., Кузьменко О., Кобилянський О. Інноваційні засоби формування професійної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей. *Педагогіка безпеки*. 2022. № 7(1-2). С. 01–07. <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2022-7-1-001-007>

12. Дембіцька С.В., Кобилянський О.В., Васаженко Н.О. Вплив інноваційних освітніх технологій на підготовку фахівців в умовах динамічного розвитку ринку праці. *Педагогіка безпеки*. 2024. Вип. 9, вип. 1. С. 1–7.

Доскоч Андрій Сергійович – аспірант кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: Andryshkastudent1@gmail.com.

Кобилянська Ірина Миколаївна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: irishakobilanska@gmail.com.

Andrii Doskoch – Postgraduate Student, Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Email: Andryshkastudent1@gmail.com.

Iryna Kobylianska – Candidate of Sciences (Pedagogical), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, Email: irishakobilanska@gmail.com.